

Asia: VN/8566/2021

## **Sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen kehittäminen -hanke (SOTEKO)**

### Lausunnonantajan lausunto

#### **Yleiset huomiot loppuraportista**

Etelä-Savon hyvinvointialueen puolesta kiitän mahdollisuudesta kommentoida valtioneuvoston, opetus- ja kulttuuriministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön Sosiaali- ja terveysalan korkeakoulutuksen kehittäminen -hankkeen loppuraporttia.

Hanke oli aiheiltaan ajankohtainen ja tärkeä, mutta tavoiteasetannaltaan kovin laaja. Laajuuden ja rajallisen hankeajan vuoksi osa aiheista on jäänyt pintapuolisesti käsitellyiksi, tai toimenpide-ehdotukset yleistason suunnitelmiksi. Niistä löytynee pohjaa tulevaisuuden hankkeille.

#### **Näkemyksenne koskien ehdotuksia sosiaalialan siirtymien sujuvoittamiseksi korkeakoulusektorien välillä (ehdotukset 1-6)**

-

#### **Mitä sosiaalialan siirtymiä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?**

-

#### **Näkemyksenne koskien ehdotuksia terveysalan koulutuksen siirtyminen sujuvoittamiseksi korkeakoulusektorien välillä (ehdotukset 7-11)**

Raportissa todetaan, ettei ylemmissä johtotehtävissä alan substanssiosaaminen ole aina välttämättä tarpeen, mutta useimmiten ylempiin johtotehtäviin edellytetään aiempaa esihenkilö- ja johtamiskokemusta. Tehtävään soveltuvaa kokemusta voi olla vaikea kartuttaa ilman substanssiosaamista.

Näyttöön perustuvan toiminnan juurtuminen edellyttää hoitotyön johtajalta ja asiantuntijalta toimia hoitokäytäntöjen yhtenäistämässä ja toimintakulttuurin luomisessa sekä kykyä tunnistaa kehityskohteita huomioiden käytännön työelämän asettamat reunaehdot ja hyödyntää tutkittua tietoa. Mikäli terveystieteiden opiskelijavalinnassa ei edellytetä alan aiempaa AMK tai opistoasteen tutkintoa (ehdotus 8), ohentuu yhteys työelämän ja yliopistojen välillä. On hyvä, että yliopistot ja ammattikorkeakoulut lisäävät opetusyhteistyötä terveysalalla ja mahdollistavat ristiin opiskelun ja

yhteisen koulutustarjonnan lisäämisen yliopistojen ja ammattikorkeakoulujen välillä. Tämä ei kuitenkaan saa tarkoittaa kliinisten taitojen syventämisen merkityksen unohtamista.

Tulevaisuuteen jäi myös keskustelu mahdollisuudesta jatkaa yamk-tutkinnon jälkeen yliopiston tohtoriopintoihin.

### **Mitä terveysalan siirtymiä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?**

Olemme sekä valmiit, että halukkaat tekemään tiivistä yhteistyötä korkeakoulujen kanssa mm. pohtimalla työelämän tarpeita suhteessa koulutukseen, käytännön harjoittelujen uudelleenjärjestämistä ja urapolkuja.

### **Näkemyksenne ehdotuksista kaksoistutkintojen kehittämiseksi (ehdotukset 12-13)**

On järkevää, että jo aiemmin sairaanhoitajantutkinnon suorittanut henkilö voi joustavasti ja nopeasti hankkia pätevyyden ensihoitajan, terveydenhoitajan ja kättilön tehtäviin suorittamalla ainoastaan kyseiseen ammattiin johtavan säännellyn koulutuksen.

Kättilökoulutuksen muuttaminen siten, että ammattipätevyysdirektiivin vaatimukset kättilökoulutuksen pituudesta täyttyvät vaikuttaa tarkoituksenmukaiselta. Näin kättilöt voivat halutessaan liikkua EU/ETA maiden välillä. Oleellista on, että kättilöt ovat ennen kättilön tutkintoa saaneet sairaanhoitajan pätevyyden. Tämä mahdollistaa myös toimimisen sairaanhoitajan tehtävissä. Se, miten koulutus käytännössä toteutetaan vaatinee hiukan lisämiettimistä tai selvittämistä, samoin koulutuksen sijoittuminen amk-yamk-akselilla.

### **Mitä kaksoistutkintoja koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomoida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?**

Erilaisten urakehitysmallien toteutuminen tukemalla kouluttautumista työn ohessa lisää sekä veto-että pitovoimaa ja siten mahdollistaa osaavan henkilöstön pysymisen organisaatiossa.

### **Näkemyksenne korkeakoulujen sosiaali- ja terveysalan vetovoimaa ja harjoittelua koskevista ehdotuksista (ehdotukset 14-35)**

Ehdotus viimeisen amk-harjoittelun palkallisuudesta ei ole hv-alueen näkökulmasta ongelmaton. Näemme turvallisempana ja resurssien puolesta toimivampana vaihtoehtona työsuhteen opinnollistamisen toimintamallin kehittämisen kansallisesti yhteneväksi. Tällöin potilas- ja asiakasturvallisuus olisi taattu, samoin selkeys jokaisen toimijan roolista, vastuista ja oikeuksista.

Kv-opiskelijoiden sijoittuminen käytännön harjoittelukentälle on haasteellista. Raportin ehdotukset ovat hyviä, haasteena kuitenkin on henkilöstöresurssin puute käytännön työelämässä, eli mahdollisuus kouluttautua esim. selkosuomenkieliseen ohjaamiseen työn ohessa on rajallista. Näemmekin vaihtoehtona tälle jo opintojen aikaisen panostuksen monikulttuuriseen ja monikieliseen opiskelijaohjaamiseen.

TKI-toiminnalla on merkittävä rooli osana tiedolla johtamista sekä vaikuttavien ja näyttöön perustuvien palvelujen kehittämistä. TKI-toimintaan osallistumisen ja tutustumisen on hyvä olla edes valinnaisena vaihtoehtona opiskelijoille

**Mitä vetovoimaa ja harjoittelua koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?**

Hv-organisaatiomme voi tukea opiskelijoiden työhyvinvointia mm. opiskelijoiden työnohjauksen järjestämisellä, opiskelijaohjaajien kouluttamisella ja tukemisella, sekä opiskelijaohjaajien työnohjauksella.

TKI-toiminnan roolia sosiaali- ja terveysalan käytännön harjoiteluissa tulee vahvistaa. Olemme valmiit ja halukkaat miettimään toteutuskeinoja tähän asiaan.

**Näkemyksenne jatkuvaa oppimista koskevista ehdotuksista (ehdotukset 36-42)**

Ehdotukset ovat oikeasuuntaisia ja hyviä.

Osaamistarpeiden tunnistamista, täydennyskoulutuksen järjestämistä ja TKI-toiminnan yhteistyötä tulisikin varmistaa YTA-tason ja koko valtakunnan lisäksi myös hyvinvointialueiden tasolla.

**Mitä jatkuvaa oppimista koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomioida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?**

Tällä hetkellä haasteena on sekä taloudellisen resurssi, että henkilöstöressurssin vähyys. Nämä huomioon ottaen tulisi kehittää TKI-toimintaa ja siihen perustuvaa täydennyskoulutusta. Uramallin toteuttaminen niin, että se mahdollistaa sekä horisontaalisen, että vertikaalisen urakehityksen ja siihen liittyvän kouluttautumisen.

**Näkemyksenne mielenterveyspalvelujen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittämisestä (ehdotukset 43-50)**

-

**Mitä mielenterveyspalvelujen osaamistarpeisiin vastaavan koulutuksen kehittämistä koskevien ehdotusten toimeenpanossa tulisi huomoida? Miten edustamanne organisaatio voi tukea ehdotuksia?**

-

**Näkemyksenne sote-uudistusten edellyttämiä osaamistarpeita koskevista ehdotuksista (ehdotukset 51-54 ja luku 7)**

Korkeakoulujen ja työelämän yhteistyön vahvistaminen moninaisin keinoin on kannatettavaa.

Ammattilaisten ja opiskelijoiden osaamisen säännönmukainen ja strukturoitu arvioiminen ja tähän tietoon pohjautuva kouluttautuminen on potilas- ja asiakasturvallisuuden kannalta tärkeää ja kannatettavaa.

Liljegren Pirkko  
Etelä-Savon hyvinvointialue